

Nekateri bodo izboljšali poslovanje

Podjetja Letos bo še bolj, kot je bilo do zdaj, pomembno tekoče spremljanje poslovnih partnerjev

- Junija je bilo podjetij v plačilnih težavah in stečaju manj kot januarja.
- Za razmere v podjetjih bo ob epidemiji v prihodnje ključen odziv bank.

Damjan Viršek

»Zaradi pandemije so se likvidnostne razmere v gospodarstvu zaostriale, vendar je odziv države, ki je sprejela številne ukrepe, za zdaj preprečil, da bi kljub zastoju v dobavnih verigah nastale hujše gospodarske posledice,« ugotavlja Andreja Kelhar Horvat, vodja sektorja za bonitetne in druge tržne storitve na Ajpesu.

Prav zato se morebitne težave v poslovanju še ne kažejo neposredno v bonitetnih ocenah podjetij. »Z vidika kreditnega tveganja bo ključen nadaljnji razvoj dogodkov v zvezi s pandemijo in odziv bank na potrebe podjetij, prav tako tudi odziv podjetij na spremembe v navadah potrošnikov, ki bi lahko dolgoročno vplivale na posamezne gospodarske panoge oziroma poslovne modele gospodarskih družb,« pravi sogovornica.

V katerih gospodarskih panogah so podjetja najbolj izpostavljena poslabšanju bonitetne ocene?

Najbolj so izpostavljene panoge, pri katerih je pandemija močno vplivala na vedenje potrošnikov in s tem na obseg poslovanja. Med njimi je treba poudariti turizem in letalski promet kot panogi, ki sta bili do pred kratkim med najperspektivnejšimi, zdaj pa sta med najbolj prizadetimi. Podobno velja za gostinstvo in zagotavljanje osebnih storitev, ki zahtevajo neposreden stik med izvajalcem storitev in potrošnikom. Podobno kot v vsakem gospodarskem ohlajanju so bolj izpostavljene panoge, ki proizvajajo trajne potrošne dobrine, na primer avtomobilska panoga.

Ali zaznavate tudi podjetja, ki se jim poslovanje izboljšuje in boniteta raste?

Pandemija je pospešila proces digitalizacije in prehod podjetij na uporabo sodobnih prodajnih poti. S tega vidika se pričakuje pozitivni učinek na poslovanje podjetij s področja IT in tudi podjetij, ki svoje proizvode in storitve ponujajo večinoma že prek sodobnih digitalnih poti. Eno takih področij, ki je v času pandemije dobilo velik pospešek, je, na primer, spletna trgovina. Pozitivno je pandemija vplivala tudi na poslovanje podjetij iz farmacevtske panoge.

Se podjetju, ki sicer posluje dobro, v sedanjih okoliščinah v resnici lahko izboljšajo kazalniki poslovne trdnosti, glede na to, da je poslovno okolje zaradi covida-19 zelo nepredvidljivo, ranljivo?

Tudi v gospodarski dejavnosti se bomo morali na covid-19 navaditi in živeti ob ustreznih zaščitnih ukrepih, meni Andreja Kelhar Horvat. FOTO BLAZ SAMEC

Posamezna podjetja bodo tudi v negotovih časih pandemije izboljšala svoje poslovanje in s tem ključne kazalnike poslovanja, ki vplivajo na kreditno tveganje. Država je s sistemskimi ukrepi preprečila kolaps gospodarstva, zato se tudi v negotovih razmerah pri določanju bonitetne ocene presojojo kreditna tveganja, povezana s poslovanjem konkretnega podjetja.

Kako zanesljive so bonitetne ocene v sedanjih okoliščinah?

Bonitetna ocena je določena na podlagi izračunane verjetnosti, da bo pri konkretnem podjetju prišlo do nastopa dogodka neplačila. Osnovo za določitev ocene S.Bon Ajpes predstavljajo računovodski izkazi in druge informacije o poslovanju podjetja, metodologija oce-

njevanja pa je takšna, da zagotavlja objektivnost in zanesljivost.

Kako posamezno podjetje lahko učinkovito zmanjša (ali vsaj uravnava) možnost nastanka poslovne škode, če posluje s partnerji, ki jim boniteta pada?

Pomembno je, da podjetje sistematično spremlja bonitetno oceno sedanjih in potencialnih novih poslovnih partnerjev ter da spremljanje kreditnega tveganja vgradi v svoje poslovne odločitve. Če se kreditno tveganje poslovnega partnerja poveča, mora podjetje to dejstvo upoštevati pri odločanju o dobavah blaga in storitev, določanju plačilnih rokov, zahtevanju ustreznih zavarovanj dobav in terjatev, odločanju o prodaji terjatev do potencialno problematičnih dolžnikov, o oddaji del izvajalcem, o naročilih v dobaviteljski verigi in pri drugih podobnih odločitvah. Letos bo še bolj, kot je bilo do zdaj, pomembno tekoče spremljanje poslovnih partnerjev, saj podatki iz letnih poročil iz časa pred epidemijo niso povsem relevantni. Za spremljanje sprememb podatkov pri poslovnih partnerjih priporočamo uporabo našega spletnega orodja Fi=Po Finančni pomočnik, ki samodejno dnevno obvešča uporabnike o poslabšanju

»Država je ob izbruhu covida-19 s sistemskimi ukrepi preprečila kolaps gospodarstva. Pomembno je, da podjetje sistematično spremlja bonitetno oceno poslovnih partnerjev ter da spremljanje kreditnega tveganja vgradi v svoje poslovne odločitve.«

plačilne sposobnosti in drugih relevantnih spremembah v poslovanju podjetij.

Koliko ste v slovenskem gospodarstvu že zaznali povečanje gospodarskih težav pri podjetjih – na primer zamude plačil, stečaje? Zaradi številnih finančnih ukrepov države, pa tudi podaljšanja obveznosti plačil gospodarstva in podaljšanja plačilnih rokov trenutno še ne moremo govoriti o bistvenem poslabšanju razmer. Podatki kažejo, da se je junija 2020

začel stečajni postopek nad 134 poslovnimi subjekti, nad pet dni neprekinjeno pa je imelo ta mesec transakcijske račune blokiranih 2831 dolžnikov. To je manj kot v času pred pandemijo, januarja 2020 je, na primer, imelo več kot pet dni neprekinjeno blokirane račune 3548 dolžnikov, stečajni postopek pa je bil začet nad 155 poslovnimi subjekti.

Sheme državnih pomoči, ki jih je tudi Slovenija začela uvajati marca in aprila, so temeljile na domnevi, da bo šok zaradi covida-19 največ nekajmesečen. Zdaj se zdi, da lahko trajno poseže v gospodarsko življenje. Kakšne bodo posledice za podjetja?

Na podjetja bodo vplivale predvsem spremenjene navade potrošnikov – manj bo osebnih stikov, pogosteje bodo potrošniki uporabljali digitalne poti, vse to pa bodo morala podjetja upoštevati pri prilagoditvi svojih poslovnih modelov. Pri podjetjih iz najbolj prizadetih panog pričakujemo poslabšanje likvidnosti, možnost realizacije večje čiste izgube leta 2020 in tudi povečanje zadolženosti. Pričakujemo tudi, da bodo podjetja izvedla manj investicij kot načrtovano in sprejela številne ukrepe za racionalizacijo poslovanja.

Koliko možnosti (ali pa fiskalnega prostora) ima še država, da pomaga podjetjem? Kdaj bo po vaše nastopila točka, ko to ne bo več mogoče in se bo povečalo tudi število podjetij z resnimi težavami, celo v stečaju?

Pričakovati je, da bo virus dalj časa prisoten v populaciji, da se bomo morali z njim, ne glede na to, kdaj bo na voljo cepivo, navaditi živeti ob ustreznih zaščitnih ukrepih. Ne pričakuje pa se več ponovnega popolnega ustavljanja življenja in gospodarstva kot je bilo to ob prvem valu epidemije. Ukrepi države, ki so ob prvem valu preprečili kolaps gospodarstva, so povzročili velik javno finančni deficit, zato enako intenzivnih ukrepov v prihodnje ni realno pričakovati. Če ne bo novega ustavljanja javnega življenja, se bodo morala podjetja zanesti na lastne ukrepe izboljšanja poslovanja, tako na prihodkovni kot tudi na stroškovni strani.

Kako se podjetja sama prilagajajo na poslovanje v novih okoliščinah?

Podjetja se novim okoliščinam prilagajajo z uvajanjem ukrepov za zaščito zaposlenih, tudi z delom od doma, pospešeno digitalizacijo in uvajanjem novih prodajnih poti, izvajanjem ukrepov za povečanje stroškovne učinkovitosti, večjo skrb namenjajo likvidnosti in spremljanju kreditnega tveganja poslovnih partnerjev. So tudi previdnejša in bolj preudarna pri sprejemanju investicijskih odločitev.